

HERODES

Luc Cielen 1985

Geschreven ter gelegenheid van de viering 100 jaar parochiekerk in Sint-Mariaburg Ekeren/Brasschaat
Driekoningenspel voor 5e en/of 6e klas.

*Herodes op troon midden podium. Aan zijn
voeten zit de dienaar. De dienaar doet het
hele spel lang alle bewegingen en gebaren
van Herodes na, maar in overdreven mate,
zéér beweeglijk.*

Herodes

Keizer Augustus heeft mij gegeven
koning te zijn over Israël,
om in zijn naam
het bevel te voeren
over dit halsstarrige volk,
over dit Joodse land
dat ik zo veracht.
Hier in Jeruzalem
voel ik mij bedreigd
als door een donkere wolk.
Nooit zal dit volk dulden
dat ik, een vreemde,
hun koning ben.
Maar een nieuwe stad
heb ik ter ere van de keizer
gebouwd:
Caesarea heb ik haar genoemd
om 's keizers roem
in dit vervloekte land
te vestigen.
Daar schittert mijn paleis
met burchten voor 't garnizoen!
Vaarwel Jeruzalem!
Jij denkt de uitverkoren stad te zijn,
de standplaats van uw koningen.
Nee, Jeruzalem!
Ik ben uw koning,
de enige,
door Caesar uitgekozen,
en ik zal je verdelgen,
vernederen als geen ander.
Je zult mij dienen,
mijn rijkdom zul je vermeederen,
en zelf zul je arm zijn!
Het stof zal door je straten waaien,
verzanden zal al wat je dierbaar is!

Dit dwaze volk
dat weigert
de keizer te aanbidden,

maar al zijn hoop stelt
op een onzichtbare god,
zal voelen hoe machtig Rome is!

Laat hen maar bidden
en wachten op de komst
van hun goddelijke koning!
Niemand anders zal over dit land regeren
dan IK!
Niemand zal mij de macht ontnemen.

Roep de honderdman!

Laat het garnizoen uitrukken!
Ik wil het volk
mijn macht laten zien.
Knielen zal ieder
die ik op mijn weg ontmoet,
mij koninklijke eer betuigen,
zoniet...
Je weet wat ik van je verwacht!

richt zich tot de dienaar

tot de honderdman

*Herodes, dienaar en honderdman weg.
Melchior komt op.*

Melchior

Een ster zie ik in de avondstond
die nimmer, nimmer stille staat,
doch ronddraait als de zon
en heen en weder gaat.
Dit moet vast beduiden
dat op de aarde hier beneden
de koning werd geboren
die door God ons werd gezonden,
zoals de schriften 't ons verkonden.

Ik zal opstaan
en tot hem gaan,
hem alle eer betuigen,
aanbidden als Gods zoon.

Maar welk offer zal ik hem brengen,
welk geschenk past bij zijn eer?

Het koninklijke goud komt hem toe.

Zie, de ster beweegt aan de hemel,
zij zal mij de weg tonen.

Melchior weg. Balthazar komt op.

Balthazar

Wat vreemde dingen
verschijnen voor mijn oog ...
Een ster,
nog helderder dan Venus' schijn ...
Ik zie het beeld

van een Maagd met een kindje klein ...
 Wat zou dat toch beduiden?
 Filigratia!

Filigratia komt op.

Filigratia Genadige koning!

Balthazar Spreek, trouwe dienaar,
 en zeg mij in klare woorden:
 wat beduidt die vreemde schijn,
 die ster in hemelse oorden?

Filigratia kijkt naar de ster.

Filigratia Een vreemde ster is het
 die stralend voor mijn ogen staat.
 Maar duiden kan ik niet
 de vreemde tocht die zij daar gaat.
 Maar sta mij toe
 bij de profeet te zoeken
 en zien of hij 't gebeuren
 weet te duiden in zijn boeken.

Filigratia kijkt in het boek.

 Geschreven staat bij de profeet
 dat deze heldere schijn
 een teken is van hemels licht:
 het kind zal uit de maagd geboren zijn
 en 's werelds hoogste koning zijn.

Balthazar Zo neem het bevel over 't koninkrijk
 en over al mijn onderdanen.
 Nog vóór het nachtelijk duister wijkt,
 wil ik gaan
 en zoeken
 het pasgeboren kind.
 Het groeten
 zoals 't een koning past.

Filigratia Uw bevel is wijs en goed,
 ik handel naar uw woord.

Balthazar Welk geschenk zal ik geven,
 waarmee kan ik dat kindje eren?

 Wierook, met geuren
 zoet als honing
 is het geschenk
 voor deze God en koning.

Balthazar en Filigratia weg. Kaspar komt op.

Kaspar Het vreemde licht dat ik zag vannacht,
 het kwam zo vreemd
 en onverwacht.
 Het wentelde en keerde

om en om;
t ging heen en weer
en 't kwam weerom.
Het leek mij eerst een droomgezicht,
maar ik was klaar wakker
en ik zag het licht.
In geen dagen noch jaren,
ja nooit voordien,
heb ik zo'n schitterend licht gezien.

Daarom wil ik opstaan,
nu terstond,
en gaan zoeken.
Over de hele wereld wil ik gaan
en het vragen aan rijk en arm
naar wat dit licht beduiden mag.

Maar wat,
als ik het heb gevonden,
dat licht,
door God gezonden,
zal ik geven
als present?

Myrrhe is onder 't hemels firmament,
het beste kruid aan God bekend.

Dus blijf ik hier niet langer staan,
maar wil met het licht
van de sterre gaan.

*Kaspar weg. Even later komen de drie
koningen op, elk van een andere kant van
het podium.*

Balthazar	In de verte zie ik een vreemde stoet, zij nadert snel, en komt ons weldra tegen.
Melchior	Gegroet, vreemdeling, zeg ons waarheen jij gaat, en waar vandaan jij bent gekomen.
Kaspar	Eerbiedig wil ik jullie beiden groeten. Gekomen ben ik uit Shaba, Kaspar is mijn naam. Koning ben ik in het land dat ik nu heb verlaten. Zwervend ben ik in Gods hand, die leidt mij langs de straten. Zijn ster zag ik aan 't hemels firmament. Nu zoek ik, naar wat geschiedt,

voor mij, zo onbekend.

Balthazar Zo kom in vreugde met ons mede,
ga gastvrij mee op onze tocht.
Ook wij zijn dwalend in Gods vrede
zoekend naar wat jij ook zocht.

Herodes Hoe zalig is't
de macht te proeven
die mij geschonken werd.
Ach, kon ik zo maar eeuwig leven,
ik zou er mijn ziel voor willen geven!
Hoe heerlijk zal het zijn
wanneer ik eenmaal
in Caesarea zal heersen.
Dan pas zal ik waarlijk koning zijn
en ieder zal mij vrezen.
Hier in dit vervloekte Jeruzalem
word ik gehaat.
Men weigert voor mij te knielen.
Het volk veracht me
omdat ik een vreemde ben,
geen man uit Juda's stam.

Ik hoop dat je je plichten hebt gedaan.

Honderdman Heer koning,
mijn soldaten hebben uw opdracht
trouw volbracht.
En ieder die het weigerde
voor u te knielen
heeft dit met zijn leven bekocht.
Velen liggen nu in ijzers vastgeklonken
en zullen het zich berouwen
u de verschuldigde eerbied
te hebben onthouden.

Herodes De dwazen!
Zijn hun goederen aangeslagen?

Honderdman Zoals u hebt bevolen, heer,
werden hun huizen verzegeld,
en al hun bezittingen
zullen de keizer,
en u,
heer koning,
toekomen.

Herodes Jij bent een trouwe dienaar,
en zult daarvoor

*De drie koningen weg. Herodes en dienaar
weer op zoals bij aanvang.*

Honderdman komt op.

	beloond worden.	
Honderdman	Heb dank, heer koning.	
Herodes	Ga weg!	<i>Honderdman weg. Drie koningen komen op en kloppen aan.</i>
Herodes	Ga zien wie er is!	
Dienaar	Heer koning, drie koningen met groot gevolg staan voor de poort en vragen u te spreken. Maar ... één van hen ... is zwart als roet.	<i>Dienaar naar de drie koningen en terug naar Herodes.</i>
Herodes	Vraag naar hun naam en vanwaar zij zijn gekomen. En ook ... wat zij bij mij komen zoeken.	
Dienaar	Mijn heer en meester, koning Herodes, laat u groeten en vraagt uw naam en vanwaar u gekomen bent. En ook ... wat u bij hem komt zoeken.	<i>Dienaar naar de drie koningen</i>
Melchior	Breng ook uw koning Herodes onze groet. Mijn naam is Melchior. Uit het oosten ben ik gekomen om de nieuwgeboren koning der Joden te begroeten.	<i>Dienaar bij Melchior.</i>
Dienaar	Genadige koning, Melchior is zijn naam. Uit het oosten is hij gekomen om de nieuwgeboren koning der Joden te begroeten.	<i>Dienaar terug bij Herodes.</i>
Balthazar	Mijn naam is Balthazar. Ik ben gekomen uit Egypteland en zoek de nieuwgeboren	<i>Dienaar bij Balthazar</i>

	koning der Joden.	<i>Dienaar bij Herodes</i>
Dienaar	Genadige koning, Balthazar is zijn naam. Hij is gekomen uit Egypteland en zoekt de nieuwgeboren koning der Joden.	
Kaspar	Gekomen ben ik uit Shaba, Kaspar is mijn naam. Ook ik wil de nieuwgeboren koning der Joden groeten.	<i>Dienaar bij Kaspar.</i>
Dienaar	Gekomen is hij uit Shaba, Kaspar is zijn naam. Ook hij wil de nieuwgeboren koning der Joden groeten.	<i>Dienaar bij Herodes</i>
Herodes	Een nieuwgeboren koning der Joden? Geen andere koning is hier, dan ik alleen. Hoe kan het bestaan dat ik hiervan niets weet?	<i>Herodes springt op.</i>
	Maar laat ik hen ontvangen en zien wat ik kan doen.	<i>Herodes zet zich weer neer. Dienaar nodigt de drie koningen uit om binnen te komen.</i>
	Wees welkom in mijn woning, en spreekt vrijuit: Jullie zoeken een nieuwgeboren koning?	<i>Herodes groet de drie koningen.</i>
Balthazar	Ieder van ons heeft gezien dat een wonderlijke ster verscheen die ons verkondigde dat Gods zoon geboren werd, die koning zal zijn over de hele aarde. Wij volgden steeds haar klare schijn tot zij boven Jeruzalem verdween. Daarom komen wij naar u om ons te wijzen waar wij het kind met zijn moeder kunnen vinden. Wij willen hem aanbidden en hem koninklijke eer bewijzen.	
Herodes	Ik mocht tot op heden geen bericht ontvangen dat hier een koning	

geboren zou zijn.

Kaspar Toch staat er geschreven
dat Juda's stam,
boven alle andere verheven,
de goddelijke koning ontvangen zal.

Herodes Keizer Augustus heeft mij
tot koning aangesteld.
Maar ik word oud
en zal wel spoedig sterven.
Het zal mij een vreugde zijn
in mijn oude dag
de nieuwe koning te mogen begroeten.

Maar ik weet noch de plaats
noch de tijd
waarop hij geboren zou zijn.
Weest daarom mijn gasten
tot ik het antwoord
op uw vragen heb gevonden.

Haal de schriftgeleerden!

Schriftgeleerden Genadige koning.

Herodes Een nieuwe koning
zou geboren zijn.
Van goddelijke afkomst
zou hij zijn.
Jullie hebben mij daarover niets gezegd,
of hebben jullie dat soms
voor mij verzwegen?

Schriftgeleerde 1 Nee, heer koning,
dat zouden wij nooit wagen.

Schriftgeleerde 2 Wij wisten niet
dat de tijd reeds gekomen was.

Schriftgeleerde 3 Maar als u dat wil
zullen wij de schriften raadplegen.

Herodes Dat wil ik van jullie horen!

Schriftgeleerde 1 Bij de profeet Jesaja ...

Schriftgeleerde 2 Ja, bij de profeet ..;

Herodes tegen de dienaar.

*Dienaar rent weg, komt terug met de
schriftgeleerden die van vrees bevend bij
Herodes staan, elkaar voortdurend
vastgrijpend en stamelend.*

Schriftgeleerde 3 Jesaja!

Schriftgeleerde 1 Staat geschreven:

De schriftgeleerden spreken door elkaar.

Schriftgeleerden En jij, Bethlehem
in het land van Juda,
zijt geenszins de geringste
onder de vorstesteden van Juda.
Want uit jou
zal de leidsman voortkomen
die mijn volk Israël
hoeden zal.

Herodes Is Bethlehem de stad
waar volgens de profeet
geboren werd
de nieuwe koning?

Schriftgeleerden Zo zegt het de profeet,
genadige heer koning!

Herodes Genoeg! Dwazen!
Verdijn!
...
In Bethlehem is hij geboren.
...
Wat moet ik doen.
Zal zo mijn macht ten onder gaan?
...
Nee, ...
geen andere weg zie ik voor me staan.
...
Zo duivels kan geen demon het bedenken
dan satan alleen.
Mijn ziel zal ik hem geven,
mijn hele leven nog daarbij.
...
Als zij het kind hebben gevonden
zal ook ik
naar de nieuwe koning gaan
en hem aanbidden.

Schriftgeleerden weg.

Herodes loopt heen en weer

*Herodes laat de koningen weer
binnenkomen.*

In Bethlehem is hij geboren,
in een stal zullen jullie hem vinden.

Als jullie hem gevonden hebben,
komt dan terug naar mij,
zodat ook ik
hem kan aanbidden.

...
Maar 't geschenk dat ik zal geven?

...
De DOOD!
Dat zweer ik bij mijn eigen leven.

Drie koningen vertrekken.

Duivel komt op, fluistert in het oor van Herodes.

Herodes en dienaar weg. De drie koningen komen bij de stal. Knielen en geven hun geschenken.

Melchior
Uit de hemel
bent u neergedaald.
U wijst de weg
aan wie verdwaalt.
Verlos ons uit onwetendheid
u,
die koning bent in eeuwigheid.

Het edele goud
heb ik voor u meegebracht,
opdat uw kroon
mag stralen in de nacht.

Balthazar
U hebt uw hemeltrouwen verlaten
en ligt hier in een arme stal
om ons mensen te tonen
dat God in ons moet wonen.

Wierook is de gave van het hart
dat vervuld was van zo'n grote smart,
maar dat van vreugde
niet is in te tomen
nu u op aarde
bent gekomen.

Kaspar
Het zalvend myrrhekruid
leg ik zegenend in uw hand
opdat uw goddelijk wezen
alle mensen zal genezen
en hen allen voeren zal
naar uw hoge hemelzaal.

Balthazar
Laat ons rusten
nu de sterren
hoog aan de hemel staan.
Wij zullen dan morgen
Herodes het nieuws bezorgen.

De drie koningen knielen neer vooraan. De engel verschijnt achter hen.

Engel
Uit de hoge hemel
daal ik neer
en bid u:

keer niet weer
naar Jeruzalem,
maar luister
naar mijn woorden:
Herodes wil
het kind vermoorden.

Zo wil
langs vreemde wegen
naar uw landen
wederkeren.
Op u rust nu Gods zegen,
hij behoedt u
op al uw wegen
en zal
u van de boze weren.

Herodes

Veel te lang reeds
wacht ik hier.
Geen nieuws over de nieuwe koning
werd mij bekend.
Ook over de koningen uit het oosten
werd niets meer vernomen.
Niemand kent de plaats
die zij hebben bezocht,
noch de weg
die zij zijn gegaan.
Maar zo kan ik
niet langer wachten.
Door onrust
word ik steeds gekweld.
Zal mijn troon
nu toch gaan wankelen?
Is het met mijn macht gedaan?
Nee!

Roep de honderdman!

Jij, trouwe dienaar,
luister:
Verzamel al je soldaten
en trek ijlings op
naar Bethlehem!
Doorzoek de huizen,
ook elke stal.
Dood elk kind
dat je daar vinden zal.
Geen één
die jonger is dan drie jaar
zul je in het leven laten.

*Engel weg. De drie koningen ontwaken en
vertrekken. Herodes en dienaar op.*

Tegen de dienaar.

Dienaar komt terug met de honderdman.

Geen man noch vrouw
mag de stad verlaten,
geen enkel kind
mag je laten lopen
of je zult het zelf
met de dood bekopen.
Ga heen,
vervul je plicht!

...

Zal Bethlehem juichen om zijn koning?
Gehuil zal er zijn
en diepe smart.
Géén is er
die Herodes
kan weerstaan.

Honderdman weg.

*Herodes zit eerst nog fier rechtop, maar
zakt tijdens de toespraak (lied) van Maria
steeds meer in elkaar. Ook de dienaar zakt
steeds dieper ineen.*

Maria

Herodes!
Herodes!
Jij wrede tiran!
Hoe wil jij
Gods wil weerstaan?

Herodes!
Herodes!
Onschuldige kinderen
heb jij vermoord!
Hoe doof ben jij gebleven
voor Gods woord.

Herodes!
Herodes!
Hoe droevig zal je toekomst zijn,
getekend door de hellepijn.

Maar 't goddelijk kind
is nu geboren op aard.
De verlosser zal hij zijn
voor alle mensen,
groot en klein.
En ik zal bij hem zijn
in eeuwigheid
tot allen
in zijn naam
geheiligd zijn.

Zie ook:

<http://www.cielen.eu/dewingerdpedagogie%20kerstspelen%20kerk%20mariaburg%2020%20december%201985.htm>